Make, CMake, Doxygen

Wykład 2

Kontakt

Dr hab. inż. Bartosz Mindur

D11 p. 127 (Kawiory 26A)

Konsultacje: po umówieniu się emailam

email: bartosz.mindur@agh.edu.pl

Temat w każdym email-u: [PREOOP] ...

Nie procesuję i nie odpowiadam na maile wysłane na zły adres lub bez odpowiedniego tagu w tytule!!!

Make - wstęp

Program make

- Uruchamia komendy niezbędne do kompilacji i linkowania programu(-ów) który chcemy zbudować
- Make czyta i interpretuje określone przez nas reguły zawarte w pliku reguł
- Domyślna nazwa pliku reguł to Makefile
 - Można oczywiście podać inną ale jest to rzadko stosowane
- make będzie próbował odwołać się do pliku Makefile w bieżącym katalogu
 - Jeżeli go nie znajdzie to do pliku makefile (chyba że nie ma rozróżniania wielkości liter w systemie plików)
 - Ewentualnie wskażemy który plik nas interesuje
 - □ make -f ścieżka_do_pliku_reguł
- Istniej kilka wersji programu make
 - Np. GNU make, BSD make
 - Różnią się głównie ilością i wartością predefiniowanych parametrów

Składnia pliku makefile

- Wszystkie linie zaczynające się od znaku # traktowane są jak komentarze
- W pliku make definiuje się komentarze wg następującego formatu

- Dzięki takiemu formatowi możemy definiować dowolną ilość regułoraz zależności
 - Nie dotyczy to tylko kompilacji i linkowania
 - Można dodać elementy wykonywane przed i po kompilacji lub zupełnie niezależne polecenia
 - Makefile i program make można stosować także do zupełnie innych celów niż tworzenie oprogramowania
 - Przykład?

Trywialny przykład

- Mamy program w jednym pliku źródłowym
 - Chcemy go zbudować w możliwe najprostszy sposób
 - program: main.cpp
 g++ main.cpp -o program
 - Jedna reguła i jedna zależność
 - Co jest ukryte w tym poleceniu?

Trywialny przykład

- Mamy program w jednym pliku źródłowym
 - Chcemy go zbudować w możliwe najprostszy sposób

```
program: main.cpp
g++ main.cpp -o program
```

- Jedna reguła i jedna zależność
- Co jest ukryte w tym poleceniu?
- Przykład 1
- Nieco lepsze podejście
 - Podzielenie na kompilację i linkowanie wraz z odpowiednimi regułami

```
program: main.o
g++ main.o -o program
```

```
main.o: main.cpp
g++ -c main.cpp -o main.o
```

Przykład 2

Etykiety

- Jeśli nazwa etykiety będzie identyczna jak nazwa pliku, który otrzymamy w wyniku przetwarzania, to wówczas składniki nie będą podlegać ponownemu przetwarzaniu bez potrzeby
 - Oczywiście zależy to od czasu modyfikacji i ich wzajemnej zależności
 - Jak?
- Wywołanie programu make spowoduje wykonanie komend i zależności z pierwszej napotkanej etykiety w pliku makefile
 - Dlatego często na górze podaje się etykietę all
 - Czyli:
 - all: program
- Jeśli chcemy zrobić coś innego wywołanie powinno wyglądać następująco make etykieta
- Istnieje zestaw standardowych etykiet
 - all, clean, test
- Etykiety specjalne . PHONY (i inne)
- Przykład 3

Zmienne

- make umożliwia definiowanie zmiennych w sposób
 - nazwa_zmiennej=wartość
- Wartość zdefiniowanej wcześniej zmiennej możemy wyłuskać za pomocą operatora \$ (nazwa_zmiennej)
- Można też dodawać do zmiennych za pomocą +=
- W make istnieją predefiniowane zmienne
 - □ CC nazwa kompilatora C
 - CXX nazwa kompilatora C++
 - CFLAGS flagi kompilacji C
 - CXXFLAGS flagi kompilacji C++
 - LDFLAGS opcje linkera
 - I podobne dla innych kompilatorów
- Przykład 4

Zmienne - modyfikacje

- Zmienne już zdefiniowane można automatycznie zmieniać
 - Przydaje się np. w sytuacji kiedy mamy listę plików źródłowych
 - Automatycznie zamienimy np. *.cpp na *.o
 - Format:
 - \$(zmienna:wartość_do_zastąpienia=wartość_zastę pująca)
 - Czyli
 - SRC=main.cpp
 - OBJ=\$ (SRC:.cpp=.o)

Zmienne dynamiczne

- Program make posiada również zestaw zmiennych o dynamicznych wartościach
 - Wartość tych zmiennych jest zależna od miejsca w kodzie w którym się znajdują i na jakim obiekcie wykonują operacje
 - \$@ oznacza pełną nazwę etykiety bieżącej
 - \$< oznacza pierwszy plik z listy bieżących zależności
 - \$? oznacza listę plików z bieżących zależności, które są nieaktualne (ze spacjami pomiędzy nimi)
 - \$^ oznacza wszystkie bieżące zależności
 - \$* oznacza odwołanie do dopasowanego wzorca (bez rozszerzenia)
 - Oczywiście są też inne predefiniowane zmienne
- Przykład 5

Wzorce reguł

- Wzorce pozwalają bardziej ogólnie podejść do budowy reguł
- Zdecydowanie upraszcza pisanie reguł dla wielu zależności
 - Ma kolosalne znaczenie przy dużej liczbie plików źródłowych

```
□ $(OBJ): $(SRC)
$(CXX) $(CXXFLAGS) $(DEP_FLAGS) -c $*.cpp -o $@
```

Wewnętrznie zdefiniowane reguły w make

```
□ %.o: %.cpp

<TAB> $(CXX) $(CXXFLAGS) -c $< -o $@
```

- W miejsce znaku % jest podstawiana nazwa pliku
- Przykład 6

Generowanie zależności

- Kompilator g++ potrafi wygenerować zależności dla każdego kompilowanego pliku
 - Służy do tego opcja -MMD, która dodaje zależności w szczególności od plików nagłówkowych
 - Ale nie uwzględnia plików systemowych (takich które z założenia się nie zmieniają)
 - Opcja -MP służy do generowania reguł . PHONY
 - Pozwala nam to w łatwy sposób uzależnić rekompilację plików cpp jeśli zajdą jakiekolwiek zamiany w nagłówkach
- Aby wykorzystać wygenerowane zależności należy użyć w makefile dyrektywy -include
 - □ Np. -include \$ (DEP)
 - Przykład 7

Makefile - zajęcia

```
LABNR=${shell date +%F}
GROUP=$(OOP GROUP)
LOGINNAME=$(shell whoami)
NAME=$(shell finger $(LOGINNAME) | head -1 | sed -r 's/.*Name: //q' | qawk
'{printf("%s %s", $$1, $$2)}')
SUBJECT NAME=$(shell echo $(NAME) | sed -e 's/ / /')
SRC=$(wildcard *.cpp)
APP=$ (NAME)
ZIP=$(GROUP) $(APP) $(LABNR).zip
SUBJ=[CPP] [$(GROUP)] $(SUBJECT NAME) $(LABNR)
SUBJ NDST=$(SUBJ) NDST
CXX=q++
CXXFLAGS+=-c -Wall -q -MMD -MP $ (GXX FLAGS)
LDFLAGS+= -lboost thread -lm
INCLUDE+=/usr/include/
OBJ=$ (SRC:.cpp=.o)
DEP=$(patsubst %.o,%.d,$(OBJ))
all: $(APP)
```

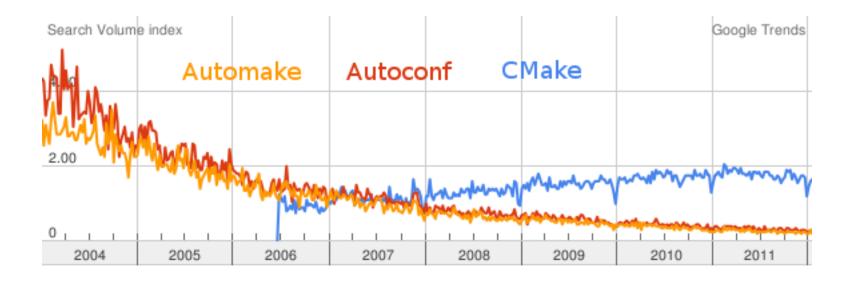
Make - uwagi

- Bardzo wygodne narzędzie do kompilacji programów, dokumentów itp.
- Należy pamiętać o odpowiednich zależnościach
- Można wykorzystywać również do
 - Pre-procesowanie
 - Post-procesowania
 - □ I wiele innych ...
- Pokazane przykłady to tylko wstęp
 - Istnieje wiele innych funkcji i możliwości make niepokazanych tutaj
 - Warunki, funkcje

Cmake - Cross-platform Make

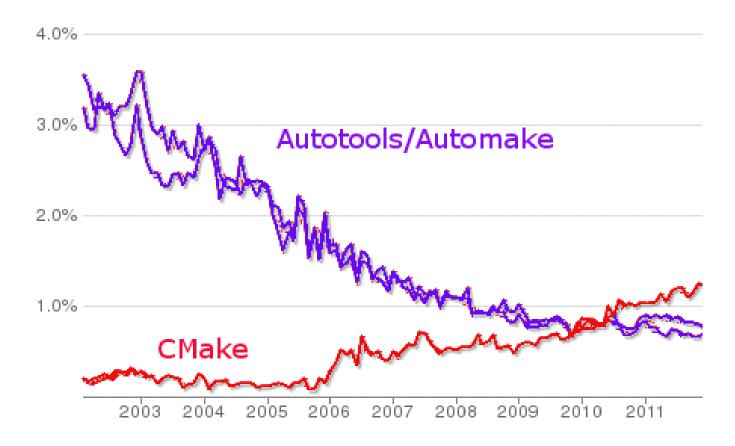
- CMake to wieloplatformowe narzędzie do automatycznego zarządzania procesem kompilacji programu
 - Charakteryzuje się niezależnością od platformy sprzętowej oraz użytego kompilatora
 - Potrafi także zarządzać regułami cross-kompilacji
- Tworzy reguły umożliwiające budowanie aplikacji w danym środowisku
 - Linux makefile
 - Win projekt Visual Studio
- Zawiera pakiety umożliwiające wyszukiwanie standardowych bibliotek
 - Np. boost, gsl, Qt, itp.

CMake - porównanie do innych narzędzi

http://www.google.com/trends

CMake - porównanie do innych narzędzi

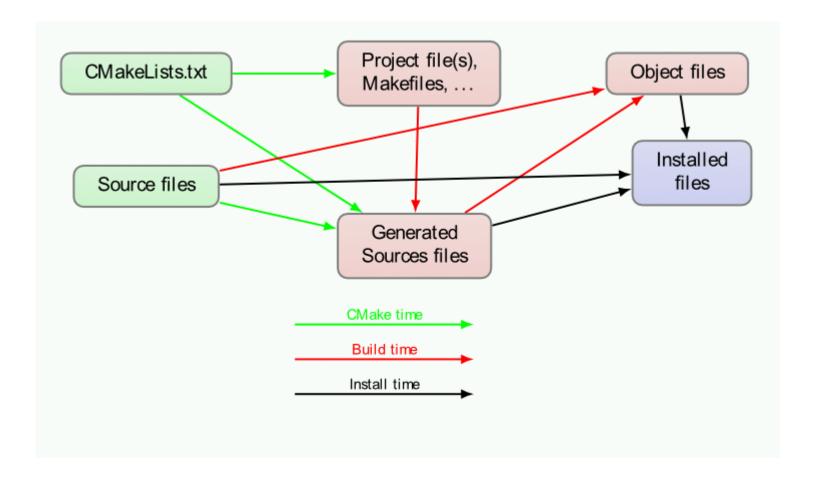

https://www.openhub.net/languages/compare

Sposób budowania

- Generalnie jesteśmy przyzwyczajeni do budowania aplikacji w miejscu gdzie są źródła
 - make właśnie tak robi (a raczej my)
- CMake umożliwia budowanie źródeł "w miejscu"
 - Niezalecane, ewentualnie niewygodne
 - Cmake tworzy zdecydowanie więcej plików pośrednich niż make
- CMake wspiera budowanie poza obszarem źródeł
 - □ Ang. out-of-source
 - Odseparowanie źródeł od plików pośrednich i wynikowych
 - Kasowanie niepotrzebnych rzeczy jest banalnie proste
 - Łatwe budowanie różnych wersji
 - Jak i po co?

Przepływ w CMake

CMake komendy i zmienne

- cmake --help-command-list
 - add_executable
 - add_library
 - install
 - set
 - find
 - ...
- cmake --help-variable-list
 - □ CMAKE_BUILD_TYPE
 - □ CMAKE_INSTALL_PREFIX
 - **...**
- Przykład 1

Zmienne

- Zmienne można zmienać z poziomy skryptu
 - set(CMAKE_INSTALL_PREFIX ./)set(CMAKE BUILD TYPE Release)
- Ciekawsze jest dynamiczne zmienianie w momencie wywołania CMake

```
    cmake -DCMAKE_BUILD_TYPE=Release ../
    cmake -DCMAKE_INSTALL_PREFIX=./ ../
    cmake -DCMAKE_BUILD_TYPE=Release -
        DCMAKE_INSTALL_PREFIX=./ ../
```

- W ten sposób mamy kontrolę co, gdzie i jak jest budowane
- Przykład 2 i 3

CTest

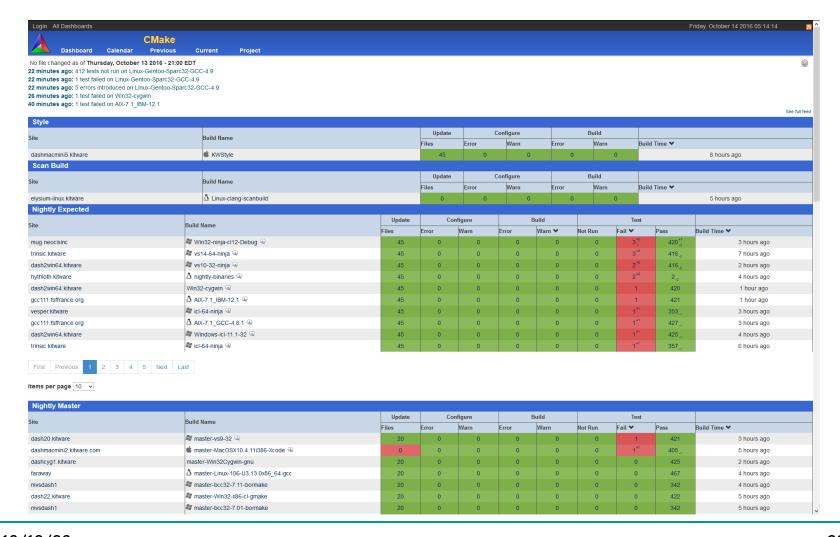
Automat pozwalający uruchamiać test i analizować ich rezultaty

```
enable_testing()add test(TestName1 Tutorial)
```

 Bardzo przydatne i szybkie narzędzie do określania poprawności wykonania aplikacji w różnych konfiguracjach

```
$ make test
   Running tests...
   Test project /home/emv/OOP/cmake/p03/ b
       Start 1: TestName1
   1/3 Test #1: TestName1 ...... Passed 0.00 sec
      Start 2: TestName2
   2/3 Test #2: TestName2 ..... Passed
                                                         0.00 sec
      Start 3: TestName3
   3/3 Test #3: TestName3 .....***Failed
                                                         0.00 \, \text{sec}
   67% tests passed, 1 tests failed out of 3
   Total Test time (real) = 0.01 sec
   The following tests FAILED:
            3 - TestName3 (Failed)
   Errors while running CTest
   make: *** [test] Error 8
Przykład 4
```

CTest - publikacja wyników (CDash)

CMake - przykład

```
cmake minimum required (VERSION 2.8)
project (ggssLibs)
#flagi
set (CMAKE MODULE PATH ${CMAKE MODULE PATH} ${CMAKE SOURCE DIR}/CMakeFiles) #for .cmake files
set (PROJECT INCLUDE_DIRECTORY ${PROJECT_SOURCE_DIR}/include)
set (PROJECT LINK DIRECTORY ${PROJECT SOURCE DIR}/lib)
if (UNIX)
    set (CMAKE CXX FLAGS "-std=c++11 -Wall -Wno-reorder")
endif()
include (FindLibraries) # boost, qsl, caen
include(CheckPlatform) # sets WINDOWS or LINUX flag
include(ParseDirectory) # parse directory
set (PROJECTS
        logLib
        xmlLib
        utilsLib
        handleLib
        ThreadLib
        fifoLib
        FitLib
        OrtecMcbLib
        CaenHVLib
        qqssLib
        usbrmLib
        CaenN1470Lib
        mcaLib
        daemonLib)
```

CMake - uwagi

- Jak każde narzędzie wymaga trochę nauki
- Jednak może warto ze względu na wieloplatformowość
 - Istotne z punktu widzenia budowania aplikacji np. Win i Linux z tych samych kodów źródłowych
 - Trzeba nauczyć się jednego narzędzia, które już zna większość dostępnych na poszczególnych platformach kompilatorów, itp.
- Możliwość łatwego budowania wielu wersji
 - Do "debugowania"
 - Do "profilowania"
 - Produkcyjnych

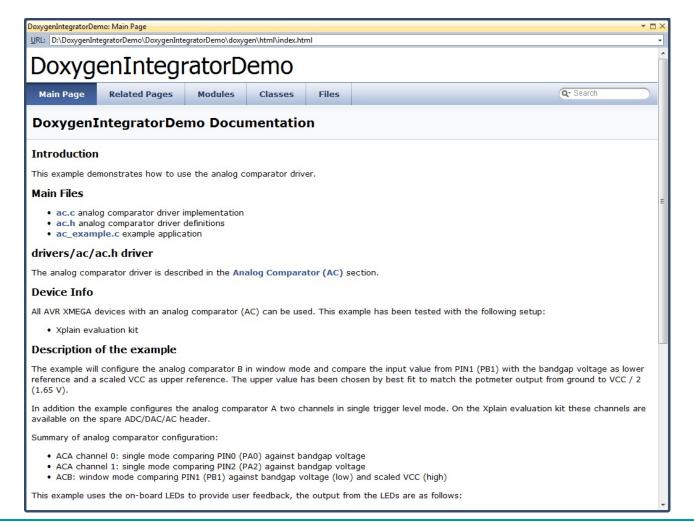
Dokumentacja kodu

- Dokumentowanie kodu jest kluczową kwestią podczas pisania programów
 - Często jednak ta cześć jest zaniedbywane lub w ogóle jej nie ma
- Pisanie dokumentacji samej w sobie jest bardzo trudne i niewdzięczne
 - Dlatego powstały systemu to ułatwiające
 - JavaDoc
 - Doxygen
- Dzięki odpowiednim narzędziom pisanie dokumentacji jest łatwiejsze
 - W szczególności kiedy piszemy ją bezpośrednio w kodzie
 - Dokumentacja znajduje się w obrębie dokumentowanego kodu
 - Pliku, klasy, funkcji, itp.
 - Umożliwia to w miarę łatwe utrzymywanie dokumentacji w zgodzie z istniejącym kodem

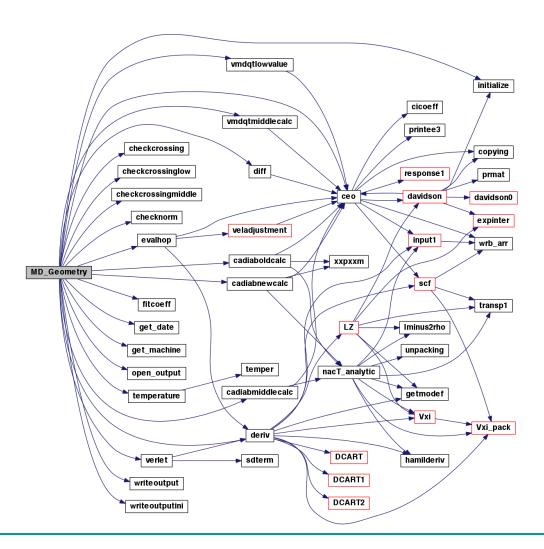
Doxygen - możliwości

- Doxygen jest dojrzałym system umożliwiającym tworzenie dokumentacji do kodów napisanych w różnych językach programowania
 - C++, C, C#, Objective-C, Java, Perl, Python, IDL, VHDL,
 Fortran, Tcl and PHP
 - Jest darmowy oparty na licencji GNU
- Potrafi generować dokumentację w różnych formatach
 - HyperText Markup Language (HTML), Microsoft Compiled HTML Help (CHM), Rich Text Format (RTF), Portable Document Format (PDF), LaTeX, PostScript, man pages

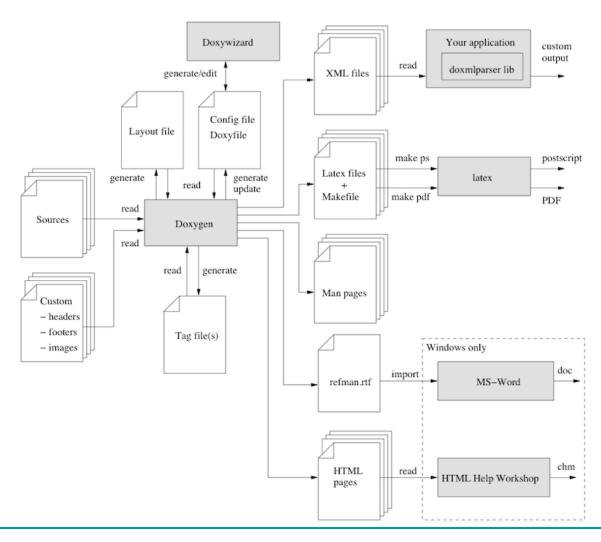
Doxygen - przykładowy html

Doxygen -diagram (dot)

Doxygen - schemat działania

Doxygen - plik konfiguracyjny

- Plik konfiguracyjny
 - doxygen -g config name
 - doxywizard
 - Graficznie narzędzie
- Plik konfiguracyjny ma format zbliżony do prostego Makefile i zawiera tagi
 - TAGNAME = VALUE or TAGNAME = VALUE1 VALUE2 ...
 - Większość tagów może mieć wartości domyślne
 - Na początek wystarczy wybrać odpowiedni format dokumentacji
 - GENERATE HTML = YES
 - Reszta po generacji pliku jest w nim opisana

Doxygen - dokumentowanie kodu

- Jeżeli EXTRACT_ALL jest ustawione na NO to doxygen wygeneruje dokumentacje tylko dla udokumentowanych fragmentów kodu
- Jest kilka sposobów zaznaczania dokumentacji

```
Styl JavaDoc
/**
* ... text ...
Styl Qt
/*!
* ... text ...
* /*!
* /*!
* /*!
```

W obu przypadkach pośrednie * są opcjonalne

Doxygen - format dokumentacji

 Jeśli ktoś woli komentowanie każdej linii, a nie całych bloków możliwe są jeszcze dwie opcje

```
| ///
| /// ... text ...
| ///
| lub
| //!
| //! ... text ...
| //!
```

- W tych przypadkach pusta linia kończy dokumentację w danym miejscu
- Jeszcze inna wersja

Doxygen - format dokumentacji

 W przypadku dokumentowania składników czasami warto wstawić dokumentację nie przed a po

```
int var; /**< Detailed description after the member */
int var; //!< Detailed description after the member

//!<
int var; ///< Detailed description after the member

///<
int var; //!< Brief description after the member

int var; //!< Brief description after the member

int var; ///< Brief description after the member</pre>
```

 Dla funkcji można użyć komendy @param lub wstawić dokumentację typu inline

```
void foo(int v /**< [in] docs for input parameter v. */);
[in], [out], [in,out] - pokazują kierunek</pre>
```

Doxygen - prosty przykład

Doxygen - markdown

- Markdown język znaczników przeznaczony do formatowania tekstu
 - Został stworzony w celu jak najbardziej uproszczenia tworzenia i formatowania tekstu

 - Nagłówek drugiego poziomu
 - □ [Polska Wikipedia Wolna Encyklopedia] (http://pl.wikipedia.org)
 - ! (http://upload.wikimedia.org/wikipedia/com mons/thumb/1/1b/Mars.jpg/160px-Mars.jpg)

Markdown - Przykład

text using Markdown syntax	the corresponding HTML produced by a Markdown processor	the text viewed in a browser
Heading	<h1>Heading</h1>	Useding
		Heading
	<h2>Sub-heading</h2>	
Sub-heading		Sub-heading
	<h3>Another deeper heading</h3>	
mm Anakhan danan kandina	(n) December one consisted	Another deeper heading
### Another deeper heading	Paragraphs are separated	Paragraphs are separated by a blank line.
Paragraphs are separated	by a blank line.	r aragraphs are separated by a blank line.
by a blank line.	Let 2 spaces at the end of a line to do a br />	Let 2 spaces at the end of a line to do a
by a blank line.	line break	line break
Let 2 spaces at the end of a line to do	Zine or curvy pr	
1	Text attributes italic ,	Text attributes italic, bold , monospace,
line break	bold ,	strikethrough.
	<code>monospace</code> , <s>strikethrough</s> .	
Text attributes *italic*, **bold**,		A link ₽.
`monospace`, ~~strikethrough~~ .	A link .	Shopping list:
		Shopping non
A [link](http://example.com).	Shopping list:	apples
<<< No space between] and (>>>		oranges
	(ul)	• pears
Shopping list:	apples	• pears
	oranges	Numbered list:
* apples	\(\mathbf{l}\)i\)pears	
* oranges * pears		1. apples
pear 3	Numbered list:	2. oranges
Numbered list:	\princered IIsc.\/pr	3. pears
Manuel ed 115e.	<01>	o. poulo
1. apples	apples	The rain—not the reign—in Spain.
2. oranges	<!--</td--><td></td>	
3. pears	(li)pears	
The rainnot the reignin		
Spain.	The rain— not the	
	reign—in Spain.	

Doxygen

- Doxygen jest naprawdę wygodnym i przydatnym narzędziem
- Potrafi wygenerować także ładnie sformatowany tekst wprowadzający do projektu
 - Tzw. "Main page"
- Potrafi generować graficzną reprezentację zależności klas
 - Pozwala nam bardzo szybko zorientować się w projekcie
- Generuje także indeksy i spisy
 - Plików, klas, funkcji
- Należy jednak pamiętać, że nawet takie narzędzie nie zastąpi nam pisania komentarzy

Inne uwagi ogólne

- Wygodne środowisko do pracy nad kodami źródłowym, itp. jest niezbędne
 - Po pierwsze dobry edytor
 - Notepad++ (Windows)
 - Sublime Text (Windows + Linux)
 - VisualStudioCode (Windows + Linux)
 - Emacs, vi (Windows + Linux)
 - Gedit, Kate wraz z wtyczkami (Linux)
 - QtCreator całe środowisko (ale proszę nie używać na zajęciach)
 - **...**
 - Sprawne operowanie znanymi już narzędziami (konsolowymi)
 - Kurs "Podstawy systemów operacyjnych UNIX"
- W całym kursie bardzo istotne jest bycie "na bieżąco" z tym co się dzieje na wykładach i zajęciach ćwiczeniowych